

► Beveiligers voor de woning van bestuurder van AIG. Vakbonden organiseerde speciale rondreizen per bus langs de huizen van bestuurders van deze verzekeraar die door de overheid gered moest worden. Desondanks toucheerde de top miljoenen aan bonus.

dat George Bush resideerde in het Witte Huis en Hank Paulson op Financiën zat. "Hank Paulson heeft het goed begrepen en citeerde veel uit onze rapporten." Maar vrij snel kreeg hij te maken met president Barack Obama en Timothy Geithner op Financiën. Dat maakte het voor Democraat Barofsky en zijn team niet makkelijker. Keer op keer kwamen ze in aanvaring. "Geithner trok zich onze kritiek persoonlijk aan."

"Laatst kwam ik hem tegen bij een diner", zegt Barofsky lachend. "Hallo", zeiden we. Dat was alles." In 2010 was de toon anders. "Neil, ik ben de meest fucking transparante minister van Financiën in de hele fucking geschiedenis van dit land", beet de berucht grofgebekte Geithner de inspecteur-generaal toe, aldus een weergave van een treffen in Barofsky's boek *Bailout*. Geithner is nu bezig met een eigen boek en Barofsky denkt daar wel in voor te komen. De officiële reactie van Financiën op de stevige kritiek van toezichthouder was altijd dat de inspecteur-generaal op elke slak zout legde.

Een van de hoogtepunten voor Barofsky was zijn rapport over AIG, destijds de grootste verzekeraar ter wereld, die kort na het omvallen van Lehman door de overheid gered moest worden en vervolgens zijn bestuurders voor 168 miljoen dollar aan bonussen toekende. De publieke verontwaardiging was groot, maar bij de overheid maakte die situatie weinig los. "Op het ministerie van Financiën deden ze daar nogal nonchalant over. Daar overheerst toch het Wall Street-fabeltje dat managers supermensen zijn die elke cent van hun duizelingwekkende salarissen en bonussen verdienen. Dat de top van AIG

'ZE ZIJN OP FINANCIËN TE VOORZICHTIG OM KEIHard TE LIEGEN. BELASTING-BETALERS ZIJN ZEKER BEDROGEN'

de onderneming te gronde heeft gericht en de wereldeconomie grote schade heeft toegebracht, veranderde weinig aan die zienswijze."

GEEN CULTUUROMSLAG

De crisis heeft een stortvloed aan publiciteit op gang gebracht over de beweerde warme relatie tussen politiek en banken. Barofsky zegt dat dit niet veel heeft veranderd. "Van een cultuuromslag is geen sprake. Dat kan ook niet zomaar. Al tijden wordt Washington bevolkt door tal van Wall Street-veteranen, die hun cultuur mee hebben genomen."

Toch ziet hij positieve signalen. "Kijk naar het terugtrekken van superinsider Lawrence Summers als kandidaat om Ben Bernanke op te volgen als voorzitter van de Fed. Neem senator Elizabeth Warren, die eerder vanuit het Congres toezicht hield op de Tarp-miljarden en veel heeft gedaan om consumenten te beschermen en banken onder strikter toezicht te plaatsen. Haar heb ik heel hoog zitten. De lobby vanuit Wall Street krijgt echt geen grip op haar."

Vijf jaar na het omvallen van zakenbank Lehman Brothers is Wall Street volgens Barofsky nog zeer kwetsbaar. "De kern van het probleem is nog steeds niet aangepakt: de concentratie van bankactiva. De macht op Wall Street ligt nog altijd bij een handjevol gigantische financiële instellingen die sinds de crisis tot dertig procent groter zijn geworden."

OVERHEIDSVANGNET

Wat Barofsky vooral dwars zit, is dat de impliciete levensverzekering voor grootbanken met belastinggeld is blijven bestaan. "Ik denk dat dit overheidsvangnet voor bankiers in belangrijke mate de crisis heeft veroorzaakt. Het heeft gezorgd voor perverse prikkels en exorbitante risico's. Ik ben groot fan van het kapitalisme. In het kapitalisme verliezen mensen en bedrijven geld. Ik heb ook niets tegen risico's. Dat is het probleem niet. Maar risico nemen terwijl je verzekerd bent door de belastingbetalers, dat noem ik socialisme. Niet de variant dat gewone mensen een vangnet wordt geboden. Maar de slechtste variant denkbaar."

Marktpartijen hebben volgens Barofsky nog altijd de perceptie dat de overheid banken met een bailout tegemoet zal komen als het weer misgaat. "Banken maken hier gebruik van." Om een nieuwe crisis te voorkomen moeten banken volgens Barofsky worden opgebroken en zelf hun boontjes kunnen doppen. "We zullen dan vanzelf minder excessieve risico's zien en minder schandalen."

De jurist moet lachen om de suggestie dat Amerikaanse banken dan te maken hebben met oneerlijke concurrentie vanuit Europa waar sommige banken volledig in overheidshanden zijn. "No offense, maar Europa is geen voorbeeld voor ons. We zien daar zombiebanken die nauwelijks een bijdrage leveren aan de economie. Een zwaar gesubsidieerde industrie wint het nooit van een industrie die op eigen poten staat."